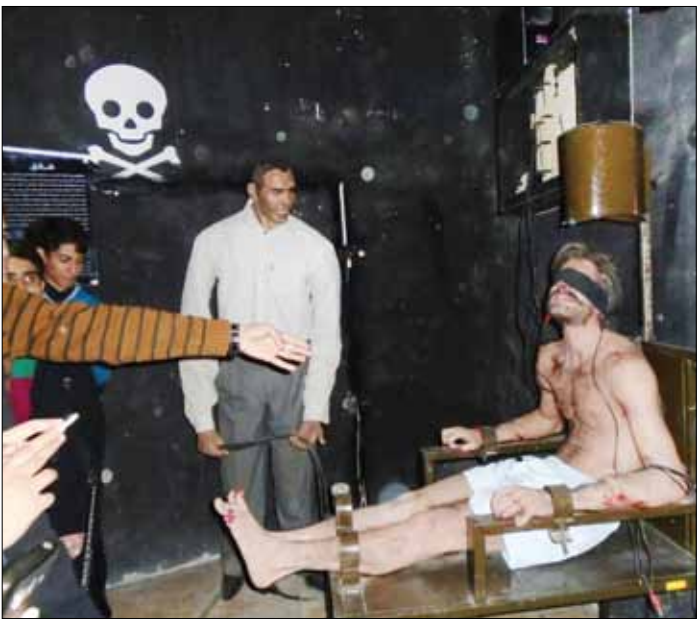

اولین جلسه مشترک نمایندگان ساواک ایران و موساد اسرائیل، مرداد ۱۳۳۹ چهار سال پس از تأسیس ساواک بر گزار شد.نظر به اهمیت این نشست و مصوبات آن و تلاشی که رژیم صهیونیستی برای استفاده از توان امنیتی ایران برای مقابله با رژیم جمال عبدالناصر در مصر به کار بسته بود، گزارش نتیجه مکتوب این جلسه را به نقل از اسناد ساواک مرور می کنیم. اسرائیل به‌عنوان رژیم جعلی و غاصب، همیشه از خشم انقلابی و قیام بر حق مردم مسلمان و مظلوم منطقه در هراس بود، لذا بیش از هر چیز، سران صهیونی در پی اتحاد و ایجاد ارتباط با سران کشورهای منطقه بودند، بنابراین تقویت و اتخاذ راهکارهای جدید در سیاست خارجی از بدو غصب منطقه، بیش از پیش از سوی رژیم صهیونیستی احساس شد. بدین ترتیب شیوه‌ای جدید برای ایجاد روابط با کشورهای غیرعرب منطقه خاورمیانه در امر سیاست خارجی اسرائیل مطرح و پایه‌ریزی شد: «.. در سال‌های دشوار پس از جنگ آبراه سوئز، اسرائیل ضرورت ایجاد ارتباط و گسترش آن با کشورهای منطقه، بیش از پیش از سوی رژیم صهیونیستی احساس شد. بدین ترتیب شیوه‌ای جدید برای ایجاد روابط با کشورهای غیرعرب منطقه خاورمیانه در امر سیاست خارجی اسرائیل مطرح و پایه‌ریزی شد: «.. در سال‌های دشوار پس از جنگ آبراه سوئز، اسرائیل کوشید سیاست خارجی خود را به گونه‌ای تنظیم کند که ثمره پیروزی نظامی خود را بر مصر درو کند. سیاست مقامات تل آویو آن بود که با ایجاد روابط با کشورهای غیرعرب حاشیه خاورمیانه که شدیداً تگران گسترش ناصریسم و کمونیسم بودند،^(۱) اسرائیل را از انزوای منطقه‌ای به درآورند. ایسر هارل، رئیس موساد سهم مهمی را در این استراتژی نواورانه، یعنی توسعه و پیشبرد نقش اسرائیل در دیپلماسی نهان داشت…»^(۲) از سوی، سران بسیاری از کشورهای منطقه، بنا به دلایل مختلف، از ارتباط آشکار با اسرائیل در هراس و وحشت به سر می‌بردند، لذا پیش از هر چیز، غیرآشکار بودن روابط –حداقل در قدم‌های اولیه– مدنظر سران کشورهای منطقه بود. بر این اساس، بخش سازمان اطلاعات اسرائیل که عملیات نهان را انجام می‌داد، در این زمینه نیز فعالیت خود را از سر گرفت و در کنار وزارت امور خارجه، خود را مطرح کرد: «.. برای انجام این نقش آتوسعه و پیشبرد نقش اسرائیل در دیپلماسی نهان و ایجاد ارتباط با کشورهای منطقه خاورمیانه، موساد در اوایل ۱۹۵۸[۱۳۳۷] بخش روابط خارجی را پدید آورد. ریاست این بخش به یعاکسف [یعقوب] کاروز، مرد توانمندی که از زمان انتقال از ششین‌ت در سال ۱۹۵۴[۱۳۳۳] در پاریس مستقر شده بود، واگذار شد. دبری نبایدید که این بخش جزء بی‌همتی‌ای از سازمان اطلاعات اسرائیل شده و موازی با کار سری وزارت خارجه در راستای ایجاد و حفظ روابط با کشورهایی که نمی‌توانستند یا نمی‌خواستند روابط رسمی با اسرائیل برقرار کنند، به خدمت پرداخت…»^(۳) این به‌عنوان «گوهر تابناک»^(۴) در زمینه ارتباط با اسرائیل، مورد توجه خاص سران تل آویو بود. اگر چه رژیم شاهنشاهی در زمان نخست‌وزیری ساعد رژیم غاصب را به شکل دفاکتو مورد شناسایی قرار داده بود^(۵) ولی هراس محمدرضا نسبت به عکس‌العمل مردم مسلمان ایران بویژه روحانیت و هماهنگی که دو طیف در اعتراض به موضوع مزبور، موجب شد این ارتباط به شکل مخفیانه و نیمه‌آشکار، تعقیب و پی‌ریزی شود. به این علت، نقش سازمان اطلاعات و امنیت کشور و سازمان اطلاعاتی اسرائیل و روابط آنها در این زمینه پررنگ‌تر از روابط دیگر نهادها و ارگان‌های دولتی بوده و نقش اساسی در این حیطه را ایفا و اجرا کردند. ساواک از بدو تأسیس توسط آمریکایی‌ها، ارتباط نزدیکی با اسرائیل داشت و حتی در سال‌های اولیه تأسیس و قبل از حضور همه‌جانبه اسرائیل در شئون مختلف ساواک، دیدارهایی بین سران دو سازمان صورت گرفته بود. بختیار به‌عنوان نخستین رئیس ساواک با سران اسرائیلی ملاقات و دیدارهایی به عمل آورد. «..سپتامبر ۱۹۵۷[۱۳۳۶] تیمسار تیمور بختیار، نخستین رئیس سازمان اطلاعاتی تازه تشکیل‌یافته ساواک (سازمان اطلاعات و امنیت کشور) در پاریس با کاروز^(۶) که در مقام «ایزنی سیاسی» در سفارت اسرائیل خدمت می‌کرد، دیدار به عمل آورد…»^(۷) این دیدار که بدون آگاهی محمدرضا نمی‌توانست صورت بگیرد، جایگاه ویژه‌ای در نظر سران اسرائیلی داشت که از آن به‌عنوان «گشایشی حیاتی» یاد شده است: «.. این گشایشی حیاتی در این زمینه بود. کاروز بعدها گفت: «ایسر هارل، رئیس موساد» موضوعاتی را مستقیماً نزد گلدآ

جرقه‌های همکاری امنیتی بین صهیونیست‌ها و رژیم پهلوی

وقتی ساواک به موساد سرویس می‌داد!

کشور باید طبق مختصات روانی آن کشور عمل نمود تا به نتیجه برسیم. نمایندگان دولت اسرائیل در خارج در این باره معلومات خیلی وسیعی دارند که تماماً در اختیار نمایندگان ایرانی گذاشته خواهد شد. ضمناً برای اعمال نفوذ در سایر رشته‌های تبلیغاتی مانند رادیو، تلویزیون و… می‌توان اقدامات مؤثرتری در نظر گرفت.

حیطه اجتماعی و روابط عمومی واقتصادی: چنانچه

[امبار، وزیر خارجه]^(۸) برد. این نخستین باری بود که یک کشور مسلمان به ما اظهار علاقه می کرد…»^(۹) رئیس دو سازمان اطلاعات و امنیت ایران، یعنی تیمور بختیار و ایسر هارل، رئیس موساد با یکدیگر «روابط دوستانه شخصی» بسیار خوبی برقرار کرده بودند.^(۱۰) چندی پس از دیدار بختیار و کاروز، جلساتی به منظور هماهنگی بین دو سرویس اطلاعاتی ایران و اسرائیل با شرکت مقامات رده‌بالای ۲ سازمان برگزار شد. سال ۱۳۳۹، جلسه‌ای با شرکت رئیس ساواک، رئیس موساد و دیگر مقام‌های مطرح ۲ سازمان تشکیل شد. در گزارش ساواک در این زمینه آمده است: «.. طبق تصمیمات متخذه قبلی روز دوشنبه ۲۴ مرداد جلسه کمیته هماهنگی رؤسای سازمان‌های اطلاعات ایران و اسرائیل با حضور سپهبد بختیار، آقایان هارل کاروز، سرتیپ پاکروان و سرتیپ علوی‌کیا منعقد شد. آقای هارل اظهار زیر را نمود: با توجه به وضع حساس ۲ کشور و شرایط بحرانی جهان چنانچه در سیاست عالی و در فعالیت بین‌المللی ۲ کشور هماهنگی ایجادشود و در دراه هدف‌های کلی که بین ۲ کشور می‌باشد تبادل نظر، مشورت و توافق به عمل آید بدون شک خواهیم توانست در صحنه بین‌المللی نقش مؤثری بازی کنیم و خطراتی که متوجه ماست، رفع کنیم.

در اینجا آقای هارل یادآور شد وضع جهان و خاورمیانه طوری است که پشتیبانی و حفظ منافع ایران از لحاظ اسرائیل جنبه حیاتی دارد و هر عملی که دولت اسرائیل به نفع ایران انجام می‌دهد در حقیقت قدمی است که به نفع خود اسرائیل برداشته شده است، بنابراین باید تصریح کرد هر نوع کمک اسرائیل به ایران بدون توقع هیچگونه عمل متقابل از طرف دولت شاهنشاهی است و ما اکنون اصراری درباره مبادله نمایندگان سیاسی بین ۲ کشور نداریم. البته دولت اسرائیل امیدوار است در آتی این منظور عملی شود ولی موضوع مزبور فعلاً مطرح نیست…» در ادامه سند ساواک راجع به راهبردهای مشترک ساواک و موساد چنین آمده است:

۱- هدف‌های کلی
آقای هارل یادآور شد هدف‌های کلی کار در مرحله حاضر عبارت است از:

– جلوگیری از هر گونه افزایش قدرت ناصر
– دفع حمله تبلیغاتی که جمال عبدالناصر با

تشریک مساعی روس‌ها علیه ایران آغاز کرده است. در این باره اقدام عمومی در فاش کردن ماهیت حقیقی عبدالناصر و سیاست او لازم است.
– تقویت ایران از نقطه‌نظر سیاسی و اقتصادی تا مبانی ثبات و پایداری ایران مستحکم‌تر شود.
دولت اسرائیل حاضر است تمام امکانات خود را بدون هیچگونه قید و شرط و با تمام قدرت و با رعایت تمام شرایطی که فعلاً باید دولت ایران ملاحظه کند در اختیار ایران بگذارد.

۲- نحوه همکاری
همکاری می‌تواند در حیطه‌های زیر به طور مؤثری صورت گیرد:

۱- حیطه سیاسی
۲- حیطه تبلیغاتی
۳- حیطه اجتماعی

حیطه سیاسی: چنانچه در کشورهای مهم دنیا بین نمایندگی‌های سیاسی ۲ کشور طبق دستورات مرکز، تبادل نظر و مشورت به عمل آید و برای حل مسائل جاری راه مشترکی آغاز شود زودتر و مؤثرتر به منظور خود نائل خواهیم شد و شاید بعضی مسائل که به تنهایی قابل حل نبوده‌ند با آسانی راه‌حل پیدا کنند. نمایندگی‌های دولت اسرائیل تمام تجربیات و معلومات خود را در اختیار نمایندگان ایران خواهند گذاشت. «لابی»‌های موجود را به کار خواهیم برد و به نمایندگی ایران در اداره عمل «لابی» راهنمایی خواهیم کرد. شرط موفقیت این است که نمایندگی‌های خارجی ایران که به‌طور کلی ضعیف می‌باشند به‌طور شایستگی تقویت شوند و باید به‌طور قطع برای این منظور در سفرآتخانه‌های مهم تعداد کارمندان ورزیده و شایسته افزایش یابد، زیرا در وضع حاضر امکانات اغلب سفار تخانه‌ها به‌قدری محدوداست که قادر به انجام وظایف محوله نیستند.

حیطه تبلیغاتی: با در نظر گرفتن حمله تبلیغاتی بی‌سابقه‌ای که علیه ایران جریان دارد باید تمام وسایل را به کار برد تا از شدت این حمله کاسته شود. برای این منظور باید آشنایی کامل با محیط مطبوعاتی کشورهای مختلف داشت و با شخصیت‌های متنفذ این محافل تماس نزدیکی برقرار شود. در محیط هر

ج- تحقیق درباره نمایندگی‌های مختلف لبنان که در سوریه مستقر است (از قبیل نمایندگی تجارتی، بانکی، بیمه، حمل‌ونقل و …) و بررسی درباره امکان استفاده اطلاعاتی از طریق این نمایندگی‌ها
۲- فعالیت علیه سوریه و مصر از سوی کشورهای بی‌طرف دیگر
الف- بررسی امکان عملیاتی علیه مصر از طریق کشورهای لیبی، سودان و عربستان سعودی
ب- بررسی امکان استفاده از سوانتی‌هایی که در مصر کارمند ادارات دولتی هستند و به آنها از طرف دولت مصر به منظور مستعفی کردن‌شان فشار آورده می‌شود و بالتجیه این اشخاص از دستگاه نارضی هستند.

ج- در هر نقطه از جهان که ۲ کشور ایران و ج.م.ع نمایندگی سیاسی دارند مأموران سرویس ایران اشخاص مناسبی را در بین کارمندان نمایندگی سیاسی ج. م.ع نشان کرده و بتدریج درباره استخدام آنان مطالعه می‌کنند. سرویس اسرائیل در مورد استخدام این قبیل نشان‌شده‌ها کمک خواهد کرد.

۳- استخدام مأمور ویژه
۲ سرویس ایران و اسرائیل فعالیت مشترک فعلی خود را به منظور استخدام و تربیت مأمور توسعه خواهند داد. سرویس اسرائیل حاضر است برای تعلیم مأموران سرویس ایرانی (به‌طور نظری و عملی) در صورت لزوم به نقاط دیگر جهان نیز کارشناسانی بفرستد.

۴- وسایل ارتباط
سرویس اسرائیل برای تکمیل وسایل ارتباط مأموران سرویس ایران حاضر است هر گونه وسیله از قبیل بی‌سیم، مرکب نامرئی، وسایل عکاسی، مخفی کردن پیام و… در اختیار سرویس ایران بگذارد و طرز به کار بردن آنها را نیز تعلیم دهد. سرویس ایران صورت نیازمندی‌های خود را تهیه کرده و به سرویس اسرائیل خواهد داد.

۵- شروع عملیات مخصوص
عملیات مخصوص ۲ سرویس باید با توجه به ۲ اصل صورت گیرد:
یکم- بررسی فعالیت‌های اطلاعاتی و تخریبی ناصر در خاورمیانه و مقابله با آنها. در این‌مورد لازم است نحوه نفوذ در سازمان اطلاعاتی مصر و سوریه، روش رسوخ یک نفر اسرائیلی مرکب خواهد بود تشکیل و در نقاط مورد نظر اعزام شوند تا در محل ترتیبات لازم همکاری دوجانبه را بدهند. سپهبد بختیار در اینجا اظهار داشت پس از اینکه مطالب بالا به شرف عرض رسید و مورد تصویب واقع شد ترتیب لازم برای همکاری ۲ کشور داده خواهد شد. در قسمت دوم مذاکرات ترتیبات همکاری بین مأموران ۲ سرویس مورد مطالعه واقع شد و عملیاتی که تا به‌حال گرفته مرور و اصلاحات لازم برای پیشرفت کار مطرح شد. این جلسات با حضور مقامات ۲ سازمان، جهت برنامه‌ریزی انجام و شروع همکاری عملی ادامه یافت. در گزارش ساواک از کمیته اطلاعاتی مشترک ایران و اسرائیل آمده است: در تاریخ ۲۵، ۲۴ و ۲۶ مرداد ۱۳۳۹ (مطابق با ۱۶، ۱۷ و ۱۸ اگوست ۱۹۶۰) کمیته اطلاعاتی مشترک ایران و اسرائیل مرکب از آقایان آلموگ، رابکین و بابایی به نمایندگی از طرف اسرائیل و انصاری، عظیمیا، کاوه و عالیچانی از طرف ایران تشکیل شد.

دستور کمیته به‌شرح زیر بود:

۱- فعالیت‌هایی علیه سوریه و مصر از لبنان
۲- فعالیت‌هایی علیه سوریه و مصر از کشورهای بی‌توجه به نکات یادشده توصیه‌های زیر می‌شود:
الف) اقدام به عملیات ویژه مشترک در کشورهای عرب با توجه به امکانات ارتباطی ایران (استفاده از محافل اقتصادی سوریه که از ناصر بیزار هستند و همچنین بررسی امکان به‌کار بردن اعضای حزب منحله بعث)، هدف این عملیات کشف فعالیتت محافل مصری و طرفدار مصری و پیدا کردن طرق مقابله با آنهاست.
ب) بررسی روابط فعلی ایران و سوریه پس از قطع روابط سیاسی با ج. م.ع. در این مورد باید امکان استفاده از تجار سوری مقیم ایران، پرواز هواپیماهای ایرانی از فراز سوریه و رفت‌وآمد کشتی‌های ایرانی را در بنادر ج. م.ع مورد نظر قرار داد.

ج) کسب اطلاع از مدار کی که محتماً در سفارت ج. م.ع در ایران موجود است.
۴- تأمین وسایل ارتباطی برای مأموران موجود و بهبود وضعیت ارتباطی آنها
۵- شروع عملیات مخصوص
۶- تهیه اسناد ایرانی برای مأموران ویژه سرویس اسرائیل
۷- کسب اخبار از منابعی که من غیر عمد اطلاعاتی را افشا می‌کنند (منابع ناآگاه).
کمیته مشترک به اتفاق آرا تصمیم گرفت پیشنهادت زیر را برای تصویب به رؤسای سرویس‌های اطلاعاتی ۲ کشور تعلیم کند.
۱- فعالیت‌هایی علیه سوریه و مصر از لبنان
الف- سرویس ایران یک نفر با پوشش مناسب در سفارت ایران در بیروت مستقر سازد. این شخص ممکن است به وسیله سرویس اسرائیل تعلیم داده شده و با محیط خدمتی خود آشنا شود. از طرف سرویس اسرائیل وسایل ارتباط لازم در اختیار او گذارده خواهد شد.

ب- باید از وجود ایرانی‌های مقیم لبنان، لبنانی‌ها و سرویس‌های مخالف ناصر مقیم لبنان (که شناخته نشده‌اند) برای ایجاد شبکه اطلاعاتی به‌منظور کسب اطلاع از سوریه استفاده کرد. سرویس اسرائیل حاضر است فهرست تعدادی اشخاص نشان‌شده را در اختیار سرویس ایران گذارده و حتی‌المقدور راجع به تحقیق در اطراف نشان‌شده‌ها و استخدام اشخاص مناسب به سرویس ایران کمک کند.

جرقه‌های همکاری امنیتی بین صهیونیست‌ها و رژیم پهلوی

هدفداری در زمینه فرهنگ

- علامه محمدتقی جعفری

هدف اعلای زندگی بدون بارور شدن ابعاد سازنده حیات در حد امکان نمی‌تواند حالت پویایی و خلاقیت داشته باشد. زندگی یک فرد و یک جامعه بدون هدف‌گیری تکاملی، هر نمود فرهنگی که به‌وجود بی‌آورد از آزادی هدفدار که ضامن بقای فرهنگ اصیل است، بی‌بهره خواهد بود. در این هنگام هر گونه نمود و فعالیت فرهنگی مانند مشتی آثار و رفتار جبری بوده و از اشباع حس ارمان‌یابی و آشیانه‌سازی در زندگی ناتوان است. آن آثار هنری بسیار زیبا و جالب در صورت بی‌هدفی تنها می‌توانند لحظه‌ای درون ما را بشوراند ولی وظیفه پس از شورش را تعیین نمی‌کنند. اگر ما عنصر هدفداری را در فرهنگ اصیل بی‌پذیریم تردیدی نیست که زمینه فرهنگ‌ها از سنت‌گرایی خشک و میخکوب شدن در آثار بی‌جان و راکد به فرهنگ اصیل و سازنده مبدل خواهد شد.

فرهنگ در زمینه هدفداری درست مانند روح در حرکت هدفدار است. حقیقت این است که فرهنگ یک جامعه روشنگر روح آن جامعه است و نمودها و فعالیت‌های فرهنگی به منزله پدیده‌ها و رفتاری است که روح از خود بروز می‌دهد. بنابراین برای به وجود آمدن یک فرهنگ اصیل و هدفدار راهی جز این نداریم که احساس و اندیشه افراد جامعه را تقویت کرده و آن دو را چنان با یکدیگر هماهنگ کنیم که خود انسان‌ها را به شخصیت آزاد، فرهنگ مورد علاقه خود را به‌وجود آورند.

آزادی واقعی شخصیت بدون هدف‌گیری عالی قابل تحقق نبوده و جامعه را با غوطه‌ور کردن در بی‌بند و باری‌های آزادی‌نما به بی‌فرهنگی یا به فرهنگ بی‌نگ می‌کشاند که در برخورد با دیگر فرهنگ‌ها متلاشی شده و در نتیجه راه نیستی را پیش می‌گیرد. حال که برای به وجود آمدن یک فرهنگ خالص و هدفدار به تفسیر و توضیح هدف عالی حیات نیاز جدی داریم باید ببینیم کدامین جهت‌بینی و کدامین ایدئولوژی می‌تواند از عهده توضیح و اثبات عقلانی هدف عالی حیات بر آید؟

از ابتدای تاریخ تا امروز هر نوع جهان‌بینی و ایدئولوژی که در نشان دادن هدف عالی حیات دست به فعالیت زده آرا و عقاید گوناگونی را در این‌ موضوع ابراز کرده است ولی تحقیق لازم و کافی در مجموعه آن آرا و عقاید یک حقیقت مورد اتفاق را نشان می‌دهد که همه صاحب‌نظران آن را می‌پذیرند و آن این است که به مقتضای قانون هر هدفی بالاتر است از موقعبیتی که انسان هدف‌گیر در آن قرار دارد، حتماً باید هدف حیات والاتر از پدیده و شئون جبری و زودگذر حیات باشد تا بتواند مجموع اصول زیربنایی و پدیده‌های روبنایی حیات را تفسیر و توجیه و به خود جلب کند.

مسلم است این کشش به سوی هدف برتر با رکود مقداری نمودها و تکرار بعضی از فعالیت‌ها به عنوان فرهنگ سازگار نیست بلکه بنا بر قانون علت و معلول، فرهنگ را که معلول است در مسیر تکاملی قرار می‌دهد. صاحب‌نظران در تعیین و توضیح این هدف والا اختلاف‌نظر دارند که این مبحث گنجایش تفصیل آن را ندارد.

اگر لذت‌پرستان (هدونست‌ها) و پوچ‌گرایان (نهیلیست‌ها) را کنار بگذاریم، همه متفکران در پذیرش این قانون شرکت دارند که هدف باید والاتر از موقعیتی باشد که انسان هدف‌گیر در آن قرار دارد. بنابراین هیچ مکتبی نمی‌تواند خود شئون و پدیده‌ها یا به قول مولانا جلال‌الدین سایه‌های حیات را به عنوان هدف حیات معرفی کند تا فرهنگی اصیل و خلاق به وجود آید. با اهمیت‌ترین و با ارزش‌ترین مختص فرهنگ هدفدار که به دنبال حیات هدفدار به تکاپو می‌افتد، تشکل منطقی عناصر فرهنگ است که عالی‌ترین آرمان انسانی است. این تشکل فرهنگی که از عامل هدفداری نمودار می‌شود درست شبیه تشکل منطقی فعالیت‌های روانی انسانی است که از عامل هدفداری روح سرچشمه‌می‌گیرد.

به نظر می‌رسد برای جلوگیری از سقوط فرهنگ باید فرهنگ‌سازان ما وضع خود را برابر هدف عالی حیات روشن کنند و الا راهی که زندگی ماشینی و تمدن بی‌محاسبه امروز پیش پای بشر گسترده است، مقصدی جز پوچ‌گرایی نخواهد داشت.

منبع: فرهنگ پیر، فرهنگ پیشرو

سلام وطن

۶۶۴۱۳۹۴۲

دریافت پیام‌های شما از سراسر کشور